

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 7C/124/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318206734
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adam Hradský
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2022:1318206734.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III, v konaní pred sudcom Mgr. Adamom Hradským, v spore žalobkyne: X. H.Á., nar. XX.XX.XXXX, s pobytom H. X, L., zastúpenej opatrovníkom S. H., nar. XX.XX.XXXX, s pobytom H. X, L., zastúpenej Advokátska kancelária Roštár - Slovák, s. r. o., IČO: 36 858 731, so sídlom Révová 7, Bratislava, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., IČO: 53 255 739, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, o určenie neplatnosti právnych úkonov, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu žalobkyne zamietá.

II. Súd priznáva žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu od žalobkyne.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 02.11.2018 sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil neplatnosť zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 19.05.2011 uzatvorenej medzi žalobkyňou a spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653 a neplatnosť prevzatia poštovej zásielky žalobkyňou od odosielateľa Okresný súd Bratislava III, 39Ro 2122/2014, platobný rozkaz č. 38 + N, príl., obsahom ktorej bol platobný rozkaz Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 39Ro 2122/2014 vydaný dňa 28.11.2014.

2. Žalobkyňa v rámci skutkových tvrdení odôvodňujúcich svoj žalobný návrh podľa § 150 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) uviedla, že 19.05.2011 bola uzatvorená zmluva o splátkovom úvere medzi žalobkyňou a spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653 (ďalej už len „veriteľ“), predmetom ktorého bolo poskytnutie splátkového úveru žalobkyňi v sume 5 550,- eur. Následne bola dňa 27.06.2013 uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok č. 0655/2013/CE medzi veriteľom ako postupcom a žalovaným ako postupníkom, ktorej predmetom bola pohľadávka veriteľa voči žalobkyňi z vyššie uzatvorenej zmluvy. Dňa 16.07.2014 žalobou zo dňa 07.07.2014 o zaplatenie 6 786,36 eura, sa žalobca domáhal na Okresnom súde Bratislava III zaplatenia sumy 6 786,36 eura, pričom v tomto súdnom konaní tunajší súd rozhodol vydaním platobného rozkazu sp. zn. 39Ro 2122/2014 zo dňa 28.11.2014, ktorým uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 6 786,36 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 12.08.2013 do zaplatenia, trovy konania v sume 407,- eur a trovy právneho zastúpenia v sume 588,92 eura. Podľa doručky bol platobný rozkaz doručený dňa 12.12.2014 a keďže mal tunajší súd za to, že platobný rozkaz bol doručený riadne, dňa 23.02.2015 vyznačil na platobnom rozkaze právoplatnosť a vykonateľnosť, pričom právoplatným sa stal dňa 30.12.2014. Následne žalovaný podal návrh na začatie exekučného konania, a to na základe predmetného platobného rozkazu, pričom exekučné konanie je vedené u exekútora JUDr. Rudolfa Krutého pod sp. zn. 761/2016. Opatrovník žalobkyne dňa 24.06.2014 podal návrh na obmedzenie spôsobilosti žalobkyne na právne úkony, pričom tunajší súd rozsudkom č.k. 51Ps 18/2014-59 zo dňa 29.10.2015 obmedzil žalobkyňi spôsobilosť na právne úkony tak, že žalobkyňa nie je spôsobilá na

žiadne právne úkony, okrem disponovania s výškou invalidného dôchodku a peňažných príspevkov priznaných žalobkyni na kompenzáciu ťažkého zdravotného poistenia. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.11.2015, pričom v zmysle záverov znaleckého posudku č. 30/2015 zo dňa 25.05.2015 vypracovaného znalcom MUDr. Georgínou Hrkovou, žalobkyňa prekonala poškodenie mozgu pri narodení v dôsledku čoho sa vyvinuli a trvajú poruchy v telesnej a duševnej oblasti, konkrétne ide o mentálnu retardáciu stredného stupňa, na základe čoho žalobkyňa nie je schopná zodpovedne narábať s financiami v rozsahu prevyšujúcom jej dôchodok, ani s hnuiteľným majetkom vo vyššej hodnote, uzatvárať kúpne zmluvy, brať úvery, vykonávať podobné úkony majetkovoprávneho charakteru, vystupovať samostatne pred štátnymi inštitúciami, finančnými inštitúciami a orgánmi verejnej správy. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa už v čase uzatvárania predmetnej zmluvy o splátkovom úvere trpela duševnou poruchou a nebola schopná rozpoznať a pochopiť následky svojho konania, na základe čoho mal opatrovník za to, že predmetná zmluva je podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka neplatná. Uvedený záver sa vzťahoval aj na prevzatie predmetného platobného rozkazu. Vo vzťahu k naliehavému právnenému záujmu opatrovník žalobkyne tvrdil, že práva žalobkyne sú nie len ohrozené, ale aj poškodzované, pričom táto žaloba je jediným procesným nástrojom ochrany práv žalobkyne, nakoľko len ňou je možné dosiahnuť odstránenie ohrozenia a ďalšieho porušovania práv žalobkyne, do ktorých bolo zasiahnuté predovšetkým exekúciou, pretože platobný rozkaz dodnes nenadobudol právoplatnosť a už vôbec nie vykonateľnosť, keďže nebol doručený riadne, resp. nebol prevzatý oprávnenou osobou.

3. Žalovaný v rámci procesnej obrany uviedol, že tunajší súd v konaní 39Ro 2122/2014 v rámci prejudiciálnej otázky rozhodol aj o platnosti namietanej zmluvy, teda pred vydaním samotného platobného rozkazu posúdil aj zmluvu, na základe čoho žalovaný tvrdil, že žalobkyňa sa domáha vydania rozhodnutia vo veci, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté, a preto žalovaný navrhol, aby súd v časti o určenie neplatnosti zmluvy konanie zastavil podľa § 23 C.s.p.. V tejto súvislosti žalovaný odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR (5Cdo 115/2012), podľa ktorého právoplatný rozsudok na plnenie z hľadiska identity predmetu tvorí prekážku rozhodnutej veci pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo je alebo nie je, nakoľko vychádza z toho istého skutkového základu. Taktiež poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici (12Co/57/2019), podľa ktorého platobným rozkazom bolo právoplatne rozhodnuté o žalobe na plnenie, ktorá mala skutkový základ v zmluve o splátkovom úvere, čo tvorí prekážku rozsúdenej veci. Z tohto rozhodnutia vyplývalo, že nemožno pripustiť situáciu, aby jedno súdne rozhodnutie najskôr právoplatne priznalo žalujúcemu účastníkovi právo na určité plnenie a následne iné súdne rozhodnutie v zásade „znegovalo“ jeho záväzné účinky deklarováním, že právny základ toho istého právoplatne priznaného plnenia daný nie je. Obdobný záver vychádzal aj z rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici (13Co 174/2019) a Krajského súdu v Žiline (9Co/183/2019). Na základe uvedeného mal žalovaný za to, že podaná žaloba je vo vzťahu k zmluve iba snahou žalobkyne o zhojenie nekonania, keďže všetky skutočnosti uvedené v podanej žalobe mali byť uvedené v konaní, v ktorom došlo k vydaniu platobného rozkazu. Žalobkyňa, resp. jej opatrovník nevyužili žiadny riadny a ani opravný prostriedok voči predmetnému platobnému rozkazu. Žalovaný ďalej poukázal, na to, že žalobkyňa nemala naliehavý právny záujem na požadovanom určení a v tejto súvislosti odkázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (1 Cdo 91/2006 a 5 Cdo 31/2011). Žalovaný k požadovanej neplatnosti prevzatia zásielky uviedol, že žalobkyňa mala v čase jeho prevzatia plnú spôsobilosť na právne úkony, pričom ak by aj súd pripustil situáciu, že v čase doručovania platobného rozkazu žalobkyňa nemala spôsobilosť na právne úkony, išlo by o neúčinné doručenie, tým by platobný rozkaz nemohol nadobudnúť právoplatnosť, čo žalovaný považoval za absurdné.

4. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktorom vykonal žalobkyňou navrhnuté a predložené listinné dôkazy, a to: zmluvu o splátkovom úvere, zmluvu o postúpení pohľadávky, platobný rozkaz zo dňa 28.11.2014 s doručenkou, rozsudok OS BA III o obmedzení spôsobilosti žalobkyne, znalecký posudok č. 30/15 a pripojený súdny spis OS BA III 51Ps 18/2014, z ktorých následne vychádzal pri zistení skutkového stavu rozhodného pre právne posúdenie veci.

5. Žalobkyňa ako dlžník a spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s. ako veriteľ uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere (ďalej len „zmluva o spotrebiteľskom úvere“), na základe ktorej veriteľ poskytol žalobkyni peňažné prostriedky v sume 5 550,- eur, ktoré sa žalobkyňa zaviazala veriteľovi vrátiť vrátane úrokov. Veriteľ písomnou zmluvou postúpil pohľadávku z tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere voči žalobkyni na žalovaného, ktorý si ju následne uplatnil na tunajšom súde, ktorý platobným rozkazom zo dňa 28.11.2014 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 6 786,36 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne, pričom predmetný platobný rozkaz žalobkyňa osobne

prevzala dňa 12.12.2014. Medzičasom na tunajšom súde dňa 30.06.2014 začalo konanie o obmedzenie spôsobilosti žalobkyne na právne úkony, v ktorom súd rozsudkom zo dňa 29.10.2015, právoplatným dňa 16.11.2015 rozhodol o obmedzení spôsobilosti žalobkyne na právne úkony, okrem úkonov súvisiacich s disponovaním s invalidným dôchodkom a peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia žalobkyne. Do funkcie opatrovníka bol ustanovený S. H.. Zo znaleckého posudku vyplývalo, že žalobkyňa trpí mentálnou retardáciou stredného stupňa, nie je schopná samostatne bez pomoci inej osoby posúdiť svoje konanie, narábať s financiami v rozsahu prevyšujúcom dôchodok, ani uzatvárať kúpne zmluvy, brať úvery a pôžičky. Následne opatrovník žalobkyne podal dňa 02.11.2018 túto žalobu o určenie.

6. Súd na takto zistený skutkový stav aplikoval príslušné ustanovenia Civilného sporového poriadku upravujúce žalobu o určenie (§ 137 písm. c)), podmienku právoplatne rozhodnutej veci (§ 230), ako aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce právne úkony a ich neplatnosť (34 a nasl.).

7. V danom prípade sa súd najskôr musel vysporiadať s námietkou žalovaného, že vo vzťahu k určaniu neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 19.05.2011 je daná prekážka právoplatnej rozhodnutej veci z dôvodu, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 39Ro 2122/2014 súd už právoplatne rozhodol o plnení z tejto zmluvy o splátkovom úvere tak, že zaviazal žalobkyňu na zaplatenie sumy 6 786,36 eura s príslušenstvom, a teda konaniu o určenie neplatnosti tejto zmluvy predbiehalo konanie, v ktorom sa rozhodlo o plnení z tejto zmluvy.

8. Prekážka rozhodnutej veci patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejedaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (R 15/2010). Podľa názoru Krajského súdu v Trnave (23Co 189/2019) predmet konania je tvorený žalobným návrhom spolu s jeho skutkovým odôvodnením, pričom žalobný návrh je tvorený pravdivým a úplným opísaním skutkového žalobného deja a petitom žaloby a preto prekážka právoplatne rozhodnutej veci je daná vtedy, ak obe konania vychádzajú jednak z rovnakého pravdivého a úplného opísania rozhodujúcich okolností skutkového žalobného deja a rovnakého petitu žaloby. Podľa Najvyššieho súdu SR (3Cdo 42/2008) prekážka právoplatne rozhodnutej veci nie je daná v prípade, ak v novom konaní ide o ten istý právny vzťah medzi tými istými účastníkmi konania, avšak novo uplatnený nárok sa opiera o iné skutočnosti, ktoré tu v čase pôvodného rozhodnutia neboli.

9. V prípade vzťahu žaloby o plnenie a žaloby o určenie právneho vzťahu alebo práva vo všeobecnosti platí, že právoplatný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté o žalobe na plnenie vytvára prekážku veci rozhodnutej voči žalobe o určenie právneho vzťahu alebo práva, avšak len za podmienky, že otázka, či tu právny vzťah je alebo nie je (resp. či tu právo je alebo nie je) bola (musela byť) posúdená pri rozhodovaní o žalobe na plnenie z toho istého právneho vzťahu alebo práva (R 15/2010). Krajský súd v Prešove pri posudzovaní prekážky právoplatne rozhodnutej veci (3Co 105/209) v prípade, keď predmetom predchádzajúceho konania bolo plnenie z titulu uzatvorenej úverovej zmluvy, ktoré bolo priznané platobným rozkazom a predmetom nového konania bolo určenie toho, že predmetná zmluva obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky. Krajský súd v Prešove mal za to, že prekážka právoplatne rozhodnutej veci v danom prípade nebola daná z dôvodu absencie totožného predmetu konania, keďže nevyplývali z tých istých skutkových tvrdení. Obdobne aj Krajský súd v Bratislave (10Co/7/2015) konštatoval, že totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, a preto nezahliadol prekážku právoplatne rozhodnutej veci medzi predchádzajúcim konaním o plnenie zo zmluvy o úvere a nasledovným konaním o určenie, že predmetná zmluva je neplatná, keďže v predchádzajúcom konaní sa súd platnosťou zmluvy o úvere nezaoberal.

10. To znamená, že predmet konania (= vec) je definovaný dvoma hlavnými zložkami, a to žalobným návrhom (petitom) a skutkovými tvrdeniami, ktoré žalobný návrh špecifikujú, odôvodňujú, prípadne v rámci procesnej obrany popierajú. Uvedený záver možno vyvodiť aj zo základných princípov civilného sporového konania, podľa ktorých výlučne strany sporu určujú predmet konania, a to postupom predpokladaným Civilným sporovým poriadkom, pričom pod tým postupom treba rozumieť najmä

označenie skutkových tvrdení dôležitých pre rozhodnutie veci, čo sa realizuje podaním samotnej žaloby (v rámci ktorej musí byť označený aj žalobný návrh) a následným postupom podľa § 167 a nasl. C.s.p. (t.j. vyjadrením žalovaného k žalobe, prípadne ďalším vyjadrením žalobcu ako aj žalovaného). To všetko vychádza z tzv. princípu formálnej pravdy, kedy súd z vlastného podnetu nezisťuje iné skutočnosti, než tie ktoré boli stranami sporu tvrdené a ani nevykonáva iné dôkazy, než tie, ktoré boli stranami sporu navrhnuté (neberúc do úvahy odklon od tohto princípu v rámci sporov s ochranou slabšej strany, prípadne ustanovenie § 185 ods. 2 a 3 C.s.p.).

11. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že pre posúdenie danosti prekážky právoplatne skončenej veci bolo potrebné skúmať, či skutkové tvrdenia strán sporu v predchádzajúcom konaní boli totožné so skutkovými tvrdeniami a žalobným návrhom v tomto súdnom konaní, pretože iba ich zhoda má za následok existenciu prekážky právoplatne skončenej veci podľa § 230 C.s.p.. V danom prípade však nebolo sporné, že v predchádzajúcom konaní nebola tvrdená skutočnosť o neplatnosti uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere z dôvodu podľa § 38 ods. 2. Občianskeho zákonníka, a preto predmetom predchádzajúceho sporu nemohlo byť aj rozhodovanie o platnosti/neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to i napriek tomu, že súd žalovanému priznal plnenie z tejto zmluvy. Hoci súd skúma dôvody absolútnej neplatnosti podľa § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka akejkoľvek zmluvy ex offo, neznamená to, že v predchádzajúcom konaní súd predmetnú zmluvu podrobil, resp. musel podrobiť aj jej preskúmaniu z pohľadu jej platnosti podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to z dôvodu, že neplatnosť zmluvy podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka vychádza výlučne zo skutkových tvrdení, čo znamená, že predpokladom na to, aby súd posúdil platnosť akejkoľvek zmluvy podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, je vedomosť súdu o skutočnosti, že osoba, ktorá takúto zmluvu uzatvorila, v čase jej uzatvorenia trpela duševnou poruchou, ktorá ju robila na takýto úkon neschopnou, pričom takúto skutočnosť môže súd zistiť len prostredníctvom tvrdení niektorej zo strán sporu. To znamená, že námietka neplatnosti zmluvy podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka má základ v skutkovom tvrdení strany sporu, a teda ak k takémuto skutkovému tvrdeniu niektorej zo strán sporu nedošlo, nemožno mať za to, že súd zmluvu podrobil prieskumu jej platnosti podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a teda, že predmetom sporu (= vecou) bolo, resp. muselo byť aj rozhodovanie súdu o platnosti/neplatnosti zmluvy podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

12. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že v danom prípade nebola daná prekážka právoplatne skončenej veci podľa § 230 C.s.p., pretože predmet predchádzajúceho sporu a tohto sporu nebol totožný z dôvodu, že skutkové tvrdenia tvoriace základ tohto konania (t.j. neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka) neboli tvrdené v predchádzajúcom súdnom konaní.

13. To však neznamená, že žaloba o určenie neplatnosti uzatvorenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, z ktorej už súd priznal plnenie v predchádzajúcom konaní, je aj prípustnou žalobou podľa § 137 písm. c) C.s.p..

14. Základnou podmienkou prípustnosti žaloby o určenie, či tu právo je alebo nie podľa § 137 písm. c) C.s.p., a teda aj tejto žaloby, je existencia naliehavého právneho záujmu žalobcu na takomto určení. Existenciu naliehavého právneho záujmu musí žalobca v spore tvrdiť a preukázať, pričom existencia naliehavého právneho záujmu musí byť daná nielen na začiatku sporu (t.j. v čase podania žaloby - inak by išlo o zjavne nedôvodnú žalobu, na základe čoho by sa mohol aplikovať postup podľa § 138 C.s.p.), ale predovšetkým v čase vyhlásenia rozsudku, pretože pre rozhodnutie súdu vo veci samej je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 C.s.p.). Neexistencia naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení, či tu právo je alebo nie je, bráni tomu, aby sa súd zaoberal opodstatnenosťou uplatneného práva. To znamená, že predtým ako sa súd vôbec začne zaoberať meritom sporu, je potrebné, aby mal kladne zodpovedanú otázku o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, pričom status existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu musí pretrvať následne až do vyhlásenia rozsudku.

15. Vychádzajúc z rozhodovacej praxe súdov SR možno konštatovať, že naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je, je daný vtedy, ak je tu daný aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi stranami sporu, ktorý ohrozuje právne postavenie žalobcu a ktorý nemožno inými právnymi prostriedkami odstrániť, a to bez ohľadu na to, ako táto právna neistota vznikla. Preto má žaloba podľa § 137 písm. c) C.s.p. preventívny charakter a jej miesto je tam, kde sa jej pomocou môže eliminovať

stav objektívnej právnej neistoty za predpokladu, že k odpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak. Žaloba o určenie má teda opodstatnenie tam, kde je ešte len stav ohrozenia práva a nie už jeho porušenia, pretože nápravy už porušeného práva sa treba domáhať žalobou o plnenie. Na základe uvedeného má súdna prax za to, že určovací žaloba nie je spravidla prípustná vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamena úplne vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva alebo ak požadované určenie má len povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu či tu je alebo nie je právo.

16. Na základe uvedeného bolo možné konštatovať, že v prípade žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, má žalobca naliehavý právny záujem na takomto určení len vtedy, ak ešte nedošlo k porušeniu vzájomných práv, medzi nimi však už existuje objektívny stav právnej neistoty, ktorý nemožno odstrániť inak ako žalobou o určenie a ak jeho odstránením takýmto typom žaloby sa úplne vyrieši predmetná spornosť vzájomného vzťahu a tým sa vytvorí pevný základ ich vzťahu do budúcnosti. Inak nemožno takouto žalobou o určenie podľa 137 písm. c) C.s.p. dosiahnuť jej najzakladnejší charakter, a to preventívnosť. Ak v praxi nastane situácia, že po podaní žaloby o plnenie z určitého (už porušeného) právneho vzťahu, druhý z účastníkov tohto právneho vzťahu podá žalobu o určenie neplatnosti tohto právneho vzťahu (napr. určenie neplatnosti zmluvy, na základe ktorej má byť priznané plnenie v prvom konaní), je žaloba o určenie neprípustná pre neexistenciu naliehavého právneho záujmu na určení požadovanej neplatnosti, a to najmä z dôvodu, že práva a povinnosti z právneho vzťahu už boli porušené, ako aj z dôvodu, že posúdenia neplatnosti sa má strana sporu domáhať v rámci konania o žalobe o plnenia prostredníctvom svojej procesnej obrany. Inak by takouto žalobou o určenie strana sporu obchádzala procesné inštitúty určené na poskytnutie súdnej ochrany (t.j. prostriedky procesnej obrany - popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky). Vtedy nemôže mať žalobca na požadovanom určení akýkoľvek naliehavý právny záujem. Na danom závere nič nemení ani skutočnosť, že žalobca v spore o určenie neplatnosti podľa § 137 ods. c) C.s.p. je slabšou stranou (spotrebiteľom alebo zamestnancom), keďže na vyvažovanie sily s protistranou zákon predpokladá iné procesné inštitúty (napr. možnosť spotrebiteľa predkladať tvrdenia a dôkazy až do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej). Obdobný záver preto musí platiť aj v prípade, ak po tom, ako bolo už právoplatne rozhodnuté o plnení na základe určitej zmluvy, podá protistrana žalobu o určenie neplatnosti takejto zmluvy. V danom prípade by žaloba o určenie postrádala akýkoľvek preventívny charakter, keďže nebola podaná v čase, kedy ešte k porušeniu práv a povinností z tejto zmluvy nedošlo, ale v čase po porušení vzájomných práv a povinností z tejto zmluvy. Zároveň vo všeobecnosti takouto žalobou nemožno položiť ani pevné základy právnej istoty medzi stranami sporu. Práve naopak, súd by rozhodnutím o žalobe o určenie (po tom ako už súd priznal plnenie) spôsobil právnu neistotu medzi stranami sporu tým, že by existovali dve rozhodnutia súdu s protichodnými závermi. Zároveň by mohlo byť predmetom diskusie, či požadovanú súdnu ochranu nemôže žalobca žalobou o určenie podanou po právoplatnom rozhodnutí o žalobe o plnení, dosiahnuť aj iným spôsobom, napr. podaním dovolania, prípade žaloby o obnovu konania, resp. procesnými prostriedkami v rámci exekučného konania.

17. V danom prípade bolo nesporné, že žalobkyňa, resp. jej opatrovník, podala žalobu o určenie neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy až po tom, ako súd právoplatne rozhodol o plnení z tejto zmluvy. Nesporným bolo aj to, že podstatou tejto žaloby o určenie bola hmotnoprávna námietka žalobkyne týkajúca sa neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá v predchádzajúcom konaní nebola tvrdená. Zároveň nemožno mať žiadne pochybnosti o tom, že ide o tak dôležitú skutočnosť, ktorá môže mať dosah na správnosť výsledku predchádzajúceho konania. Tu však vystála otázka, či možno dosiahnuť nápravu výsledku predchádzajúceho konania práve takouto žalobou o určenie neplatnosti predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. či neexistujú iné prostriedky na dosiahnutie požadovanej súdnej ochrany a zvrátenie právoplatne priznaného plnenia z predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pri zodpovedaní tejto nastolenej otázky bral súd do úvahy aj tie skutočnosti, že žalobkyňa (v procesnom postavení žalovanej) bola v predchádzajúcom konaní absolútne nečinná, nepodala žiadny riadny, prípadne mimoriadny opravný prostriedok na zvrátenie výsledku tohto konania, čo bolo možné konštatovať aj vo vzťahu k jej opatrovníkovi, ktorý bol právoplatne súdom ustanovený dňa 26.11.2015, teda v čase menej než rok po tom, ako súd zaviazal žalobkyňu na plnenie z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy, pričom žalobu o určenie podal takmer až po troch rokoch od jeho ustanovenia. Keď k uvedeným skutočnostiam prirátame charakter tvrdenej skutočnosti o neplatnosti predmetnej zmluvy, bolo jednoznačné, že žaloba o určenie neplatnosti nepredstavovala jediný spôsob poskytnutia súdnej ochrany žalobkyne, keďže tej sa žalobkyňa mohla domáhať, resp. jej

opatrovník (napr. v čase podania tejto žaloby) žalobou o obnovu predchádzajúceho konania, prípade procesnými prostriedkami v rámci exekučného konania. V danom prípade podanou žalobou žalobkyňa, resp. jej opatrovník naprávala svoju nečinnosť v predchádzajúcom konaní, čo nemožno považovať za prípustné, pretože inak by súd legitimizoval obchádzanie zákonom predpokladaných prostriedkov na poskytnutie súdnej ochrany, resp. nápravu súdneho konania. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že žalobkyňa nemohla mať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keďže takáto žaloba postrádala akýkoľvek preventívny charakter z dôvodu, že bola podaná až po tom, ako súd priznal plnenia z tejto zmluvy - teda po tom ako došlo k porušeniu samotnej zmluvy a zároveň by sa na jej základe nevytvoril stav právnej istoty, ale naopak stav právnej neistoty pre existenciu dvoch protichodných súdnych rozhodnutí, pričom výsledok predchádzajúceho konania mohla žalobkyňa, resp. jej opatrovník dosiahnuť aj inak.

18. Okrem vyššie uvedeného musel súd poznamenať, že postúpenie pohľadávky neznamená komplexnú zmenu účastníkov záväzkového právneho vzťahu, a to vo vzťahu ku všetkým právam a povinnostiam jeho účastníkov, ale týka sa len zmeny účastníkov vo vzťahu k jednotlivému právu, t.j. k pohľadávke vzniknutej z takéhoto právneho vzťahu. Vo vzťahu k vecnej legitímácii, ak je predmetom sporu určenie neplatnosti určitého právneho vzťahu platí, že je vecne legitímovaný ten, kto je/bol účastníkom právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide. Podľa rozhodnutí Najvyššieho súdu SR (3Cdo 122/2002 alebo 1 Cdo 11/2003) platí, že ak má byť určená neplatnosť zmluvy (napr. kúpnej zmluvy, predmetom ktorej je nehnuteľnosť), musia byť účastníci konania všetci, ktorí ju uzavreli. To znamená, že aj v tomto prípade mali byť stranami sporu tie subjekty, ktoré zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzatvorili, čo sa však v prípade žalovaného subjektu nestalo, keďže ako žalovaný bol označený postupník a nie postupca (Slovenská sporiteľňa a.s.), na základe čoho musel súd konštatovať, že žalobkyňou označený žalovaný nebol pasívne vecne legitímovaný na konanie o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keďže nebol zmluvnou stranou tejto zmluvy.

19. Vo vzťahu k určení neplatnosti prevzatia platobného rozkazu žalobkyňou súd uviedol, že hlavným predpokladom určenia neplatnosti akéhokoľvek právneho úkonu je, aby spĺňal charakter hmotnoprávneho úkonu, t.j. aby ním došlo k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností určitého hmotnoprávneho vzťahu. V danom prípade však tento úkon žalobkyne nemal charakter hmotnoprávneho úkonu, keďže ním podľa § 34 Občianskeho zákonníka nedošlo k vzniku, zmene alebo zániku akýchkoľvek práv a povinností chápaných po hmotnoprávnej stránke, ale išlo o procesný úkon žalobkyne predpokladaný Civilným sporovým poriadkom ako procesnoprávnym predpisom, a preto súd v vzťahu tomuto úkonu nemohol vysloviť jeho platnosť, resp. neplatnosť podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti súd opäť považoval za potrebné uviesť, že uvedenú skutočnosť - nemožnosť, prípadne neúčinnosť prevzatia platobného rozkazu žalobkyňou mal a mohol opatrovník žalobkyne namietat v predchádzajúcom konaní, prípade v rámci exekučného konania.

20. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, súd žalobu žalobkyne ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

21. Súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s princípom úspechu v konaní, na základe čoho žalovanému ako úspešnej strane sporu podľa § 255 ods. 1 C.s.p. priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, keďže nevzhliadol žalobkyňou tvrdené dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 C.s.p. pre nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému ako úspešnej strane sporu spočívajúce v tom, že podanou žalobou žalobkyňa len reagovala na zamietnuté námietky v rámci exekučného konania. V tejto súvislosti súd len uviedol, že exekučný súd žalobkyňi neuložil povinnosť podať uvedenú žalobu, pričom podanou žalobou žalobkyňa len naprávala svoju nečinnosť v predchádzajúcom súdnom konaní, a preto takéto konanie žalobkyne nemohol súd stotožniť s akýmkoľvek dôvodom hodného osobitného zreteľa pre nepriznanie žalovanému ako úspešnej strane sporu nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré môže strana sporu podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutie smeruje (§ 355 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 362 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.